

Asiantuntijalausunto

Virve Marionneau, dosentti (sosiologia)

Centre for Research on Addiction Control and Governance (CEACG) -tutkimusyksikön johtaja
Helsingin yliopiston valtiotieteellinen tiedekunta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asia: HE 16/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Kiitos kutsusta kuultavaksi eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostoon. CEACG on tehnyt tutkimusta liittyen rahapelien sääntelyyn jo noin 15 vuoden ajan. Viime vuosina olemme tukeneet rahapelilakihanketta tutkimalla mm. kanavointia, verotusta ja rahapelaamisen yhteiskunnallisia kustannuksia. Tässä kirjallisessa asiantuntijalausunnossa esitämme pääkohdat näistä teemoista tieteellisen tiedon valossa.

1. Kanavointitavoite ja rahapelihaitat

Hallitusohjelmassa rahapelijärjestelmän uudistamiselle asetetut tavoitteet ovat ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta. Lisäksi rahapelilainsäädännön tavoitteena on estää rahapeleihin liittyvät väärinkäytökset ja rikokset. Nämä tavoitteet ovat merkittävän osin vastakkaisia.

Toimilupajärjestelmään siirtyminen on mahdollisuus parantaa sääntelyjärjestelmän ulottamista uusiin toimijoihin markkinoilla, ja täten parantaa kuluttajansuojelua. Nykyinen hallituksen esitys ei kuitenkaan mahdollista tehokasta rahapelihaittojen vähentämistä ja ehkäisyä. Tutkimustietoon perustuen tärkeimmät puutteet esityksessä liittyvät seuraaviin teemoihin:

- **Markkinoinnin löyhä sääntely.** Uusi järjestelmä tulee lisäämään markkinointia ja mainontaa merkittävästi. Tämä tulee johtamaan suurempaan kokonaiskulutukseen ja rahapelihaittojen kärjistymiseen. Olemme julkaisseet aiheesta myös politiikkasuosituksen.¹
- **Peliyhtiökohtaiset rajoitukset.** Ilman keskitettyä järjestelmää liiallisen pelaamisen ja haittojen ehkäisy ei voi olla tehokasta järjestelmän sisällä.²
- **Huolenpitovelvollisuuden epämääräinen määritelmä,** joka jättää peliyhtiöille merkittävää vapautta määritellä millaisissa tilanteissa pelihaittoihin tulisi puuttua.³
- **Tarjonnan ja kysynnän lisääminen kaikkein haitallisimpien pelituotteiden kohdalla:** Väestöestimaattien mukaan automaattipelejä pelaavista 15,8 prosenttia kärsii

¹ Marionneau, V., Nikkinen, J., Jääskeläinen, P. & Kivistö, M. (2025). Uudessa rahapelijärjestelmässä tarvitaan tiukkaa markkinoinnin sääntelyä. Poliittikkasuositus 02/2025. Helsingin yliopisto.

² Marionneau, V., Luoma, E., Turowski, T., & Hayer, T. (2025). Limit-setting in online gambling: A comparative policy review of European approaches. Harm Reduction Journal, 22(15).

³ Marionneau, V., Ristolainen, K. & Roukka, T. (2025). Duty of care, data science, and gambling harm: A scoping review of risk assessment models. Computers in Human Behavior Reports, 18, 100644.

ongelmapelaamisesta. Urheiluvetoonlyöntiä pelaavista 8,9 prosenttia. Nuorten keskuudessa luvut ovat vielä suurempia (26,4 prosenttia ja 16,3 prosenttia).⁴

- **Huomattavan alhainen verokanta.**⁵

CEACG:n puolueettomaan tutkimukseen perustuva näkemys on, että **nämä rahapelihaittojen ehkäisyyn kannalta merkittävät puutteet johtuvat osin kanavoinnin nostamisesta lakiesityksen tavoitteeksi.**

Suomen rahapelimarkkinan kanavointiaste on heikentynyt viime vuosina. Tämä on kuitenkin johtunut pääasiassa siitä, että järjestelmän sisäinen pelaaminen on vähentynyt haittojen ehkäisytoimien parantumisen takia.⁶ Järjestelmän ulkopuolisen pelaamisen määrä on puolestaan pysynyt melko tasaisena eri arvioiden mukaan.⁷

Rahapelaamisen kanavointia järjestelmän sisälle voidaan toteuttaa kahdella tapaa. Ensimmäinen tapa on tehdä järjestelmän ulkopuolisesta tarjonnasta vaikeammin saavutettavaa. Työkaluja tähän ovat mm. järjestelmän ulkopuolisten verkkosivujen ja maksujen estäminen, Suomeen kohdistuvan tarjonnan sanktioiminen ja tiedotuskampanjat järjestelmän ulkopuolisen pelaamisen vaaroista kuluttajille.⁸ Myös kansainvälisellä yhteistyöllä voidaan vaikuttaa järjestelmän ulkopuoliseen pelaamiseen. Hallituksen esityksen perusteella näitä keinoja ei olla ottamassa laajamittaisesti käyttöön uudessa järjestelmässä, toisin kuin muualla Euroopassa.

Toinen tapa kanavoida kulutusta on luoda kansainvälisille rahapeliyhtiöille suotuisa ja riittävän houkutteleva sääntelyjärjestelmä, jotta ne haluaisivat siirtää toimintansa järjestelmän sisälle. Tämä tapa näkyy vahvasti hallituksen esityksessä. Esimerkiksi markkinoinnin vapauttamista ja alhaista veroastetta perustellaan juuri kanavointitavoitteen kautta. Tämä tapa kanavoida on kuitenkin kuluttajien kannalta hyvin haitallinen. Tällainen kanavointi lisää tarjontaa, kysyntää ja kokonaiskulutusta, johtaen merkittäviin haittoihin. Se ei ehkäise haittoja siirtämällä kulutusta vähemmän haitalliseen tarjontaan, päinvastoin: Tekemällä järjestelmän sisäisestä tarjonnasta yhtiöille houkuttelevampaa, ei rahapelitarjonta juurikaan eroa haittaprofiililtaan järjestelmän sisä- ja ulkopuolella.

Kansainvälinen tutkimuskirjallisuus osoittaa, että rahapeliteollisuus käyttää järjestelmän ulkopuolisen pelaamisen uhkaa myös lobbauksen keinona saadakseen sääntely-ympäristöstä toimintansa kannalta mahdollisimman suotuisan. Nämä argumentit eivät välttämättä perustu empiiriseen näyttöön.⁹ Olemme esimerkiksi havainneet, että teollisuuden omat arviot kanavointiasteesta ovat usein alhaisempia kuin viralliset arviot.¹⁰

⁴ Tran, L., Wardle, H., College-Frisby, S., Taylor, S., Lynch, M., Rehm, J., Volberg, R., Marionneau, V., Saxena, S., Livingstone, C., Bunn, C., Farrell, M., & Degenhardt, L. (2024). The prevalence of gambling and problematic gambling: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet Public Health*, 9(8), e594-e613.

⁵ Marionneau, V., Matteucci, N., Vieira Lima, S., Nikkinen, J., & Selin, J. (2025). Channelling and taxation in European online gambling markets: evolution and policy implications. *Harm Reduction Journal*, 22(1).

⁶ Marionneau, V., Selin, J., Impinen, A., & Roukka, T. (2024). Availability restrictions and mandatory precommitment in land-based gambling: effects on online substitutes and total consumption in longitudinal sales data. *BMC Public Health*, 24 (809).

⁷ Marionneau, V., Kristiansen, S., Roukka, T., & Wall, H. (tulossa). Measuring offshore gambling: A scoping review of Nordic approaches. *PlosOne*.

⁸ Hörnle, J. et al. (2018). Evaluation of regulatory tools for enforcing online gambling rules and Channelling demand Towards controlled offers. Final report. Brussels: European Commission.; Egerer, M., & Marionneau, V. (2024). Blocking measures against offshore online gambling: a scoping review. *International Gambling Studies*, 24(1), 36-52.

⁹ Wardle, H., Degenhardt, L., Marionneau, V. et al. (2024). The Lancet Public Health Commission on Gambling. *The Lancet Public Health*, 9(11), e950-e994 ; Wardle H et al. (2021). Regulatory resistance? Narratives and uses of evidence around "black market" provision of gambling during the British gambling act review. *Int J Environ Res Public Health* 18: 11566.

¹⁰ Marionneau, Kristiansen, Roukka & Wall (tulossa).

Kokemukset mm. Ruotsista osoittavat, että peliyhtiöiden kannalta melko suotuisasta sääntelyjärjestelmästä huolimatta lisenssijärjestelmään siirtyminen ja kanavointiasteen nostaminen eivät ole vähentäneet haittoja. Toimilupajärjestelmään siirtymisen myötä Ruotsissa haitat ovat pikemminkin syventyneet avunhakijoiden keskuudessa.¹¹

Lisäksi järjestelmän ulkopuolinen pelaaminen on yhä ongelma myös toimilupajärjestelmässä. Sekä Ruotsissa että Tanskassa merkittävä osa järjestelmän ulkopuolelle pelaavista on ottanut pelikiellon (ainakin noin neljännes).¹² **Tämä viittaa siihen, että haitallisen pelaamisen mahdollistaminen järjestelmän sisällä voi lisätä järjestelmän ulkopuolisen tarjonnan kysyntää.** Kattava kuluttajansuojelu järjestelmän sisällä voi siis vähentää järjestelmän ulkopuolista rahapelikysyntää.

Jotta lakiuudistuksen tavoitteeseen ehkäistä ja vähentää rahapelihaittoja päästäisiin, olisi tärkeää ohjata rahapelikulutusta laillisen järjestelmän sisälle käyttäen keinoja, jotka ovat kuluttajien kannalta turvallisimpia.

2. Rahapelit, veroaste ja kanavointi

Korkeaa verokantaa käytetään haittojen ehkäisyn keinona rahapeleihin verrannollisten tuotteiden, kuten alkoholin, tupakan tai sokeripitoisten tuotteiden sääntelyssä. Alkoholin sääntelyssä myös Maailman terveysjärjestö WHO suosittelee korkeaa verotusta esimerkillisenä politiikkana haittojen ehkäisyn näkökulmasta (nk. WHO:n best buy).

Rahapelien tapauksessa verotus ei välttämättä ohjaa kulutusta yhtä merkittävällä tavalla, sillä kuluttajat eivät yleensä ole tietoisia rahapelien todellisesta hinnasta. Rahapelituotteet myös suunnitellaan siten, että niiden todellinen hinta hämärtyy. Rahapelien hinnalla voi olla monenlaisia vaikutuksia kuluttajien kannalta.

Verotuksella voidaan kuitenkin ohjata rahapelien tarjontaa. Edullinen verotus voi johtaa merkittäviin haittoihin mm. houkuttelemalla Suomeen huomattavan määrän yhtiöitä, mahdollistamalla yrityksille merkittävämmät resurssit markkinointiin ja poliittiseen vaikuttamiseen sekä lisäämällä haitallista jatkuvaa rahapelikäyttäytymistä. Haittojen ehkäisy, hoito ja vähentäminen sekä peliyhtiöiden valvonta vaativat merkittäviä resursseja. Alhainen verokanta ei takaa myöskään näitä.

HE:ssä ehdotetaan rahapeliverolle 22 prosentin kantaa. Perusteluksi esitetään kanavointitavoite sekä korkean verokertymän turvaaminen. Tämä on poikkeuksellisen alhainen vero verrattuna Suomen yleisesti ottaen tiukkaan verotukseen ja valtion budjettialijäämään. Esimerkiksi tuotteita ja palveluja koskeva arvonlisävero on 25,5 prosenttia. Rahapelitoiminnasta ei makseta arvonlisäveroa rahapeliveron lisäksi. Rahapelivoitoista ei makseta tuloveroja. Myöskään yhteisöveroa ei ole HE:n arvion mukaan odotettavissa merkittäviä määriä rahapeliyhtiöltä, sillä nämä sijoittuvat pääsääntöisesti ulkomaille.

Edullinen verotus voidaan siis nähdä siten, että rahapelitoimiluvanhaltijat saavat kilpailuetua muihin Suomessa tuotteita ja palveluita tarjoaviin yrityksiin nähden. Tutkimukseen perustuvan näkemyksemme mukaan 22 prosentin verokanta on hyvin alhainen. Veroasteen tulisi olla koreampi kuin ALV-kannan.

Veroaste ei myöskään puolueettoman tutkimuksen mukaan korreloi kanavointiasteen kanssa. Aiemmassa rahapeliteollisuuden tilaamassa tutkimuksessa on esitetty korkean veroasteen johtavan heikkoon kanavointikykyyn.¹³ Nämä analyysit on tehty vain kuuden maan tietojen perusteella. Omassa tutkimuksessamme vertasimme rahapelien verotusta ja kanavointiasteita 29 Euroopan

¹¹ Wall, H., Marionneau, V., Lindqvist, H., & Molander, O. (2024). Digitalisation of gambling harm? Gambling consumption, negative consequences, and clinical characteristics among Swedish help-seekers. *Addictive Behaviors*, 160.

¹² Spillemyndigheten (2024). Onlinespil i Danmark; SKOP (2021). Reviderad rapport till Spelinspektionen.

¹³ Viittaukset tutkimuksessa Marionneau, Matteucci, Vieira Lima, Nikkinen & Selin (2025).

maassa vuosina 2018 ja 2021.¹⁴ Regressioanalyysissä ei löytynyt negatiivista korrelaatiota verokannan ja kanavointiasteen välillä. Sen sijaan joissain tapauksissa korrelaatio saattaa olla jopa positiivinen tiettyyn pisteeseen asti (noin 27–37 prosenttia mallista riippuen). Tutkimuksen tulosten perusteella ei siis ole tieteellistä näyttöä, että alhainen verokanta takaisi korkean kanavointiasteen tai edes vaikuttaisi kanavointiasteeseen. Verotus- ja kanavointikehitykset ovat toisistaan erillisiä ilmiöitä.

Suomeen ehdotettu 22 prosentin verokanta on sama kuin Ruotsissa. Ruotsiin on kuitenkin sijoittunut merkittävää rahapeliteollisuutta (ml. suuria kansainvälisiä yhtiöitä), eikä Ruotsi tästä syystä ole paras verokkima. Merkittävä osa Suomen kannalta läheisemmistä länsieurooppalaisista verokkimaista verottaa rahapelejä huomattavasti korkeammalla verokannalla ilman, että sillä olisi havaittavaa negatiivista vaikutusta kanavointikykyyn. Esimerkiksi Hollannissa veroaste on nyt noin 36 prosenttia (nostettu noin 30 prosentista vuoden 2025 alussa: 34,2 prosenttia arpajaisveroa + 1,95 prosentin haittavero, joka suunnataan täysmääräisenä haittojen ehkäisyyn, hoitoon, valvontaan ja tutkimukseen). 1.1.2026 Hollannin arpajaisvero on nousemassa edelleen 37,8 prosenttiin (+ haittamaksu). Tanskassa arpajaisvero on tällä hetkellä 28 prosenttia. Tanskassa veroastetta myös nostettiin 20 prosentista 28 prosenttiin vuonna 2021. Kanavointiaste ei kuitenkaan laskenut, vaan jopa nousi urheiluviedonlyönnin osalta.¹⁵

Tutkimukseen perustuva näkemyksemme on, että rahapelivero tulisi olla Hollannin mallin sekä tutkimusnäytön mukaisesti vähintään 30 prosenttia. Korkeammalla verotuksella voi olla positiivisia vaikutuksia valtiontaloudelle. Korkeampi verotus voi myös edesauttaa haittoja ehkäisyä vähentämällä markkinoille tulevien yhtiöiden määrää ja takaamalla paremmat resurssit järjestelmän ulkopuolisen tarjonnan torjumiseen, haittojen ehkäisyyn sekä hyvinvointialueille haittojen hoitoon. Tämä vastaisi myös oikeuskanslerin 26.2.2025 esittämään kantaan, jossa suositeltiin tarkempaa säätämistä määrärahoista rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen.¹⁶

3. Rahapelijärjestelmän vaikutukset valtiontaloudelle

HE:n vaikutusarvioinnissa todetaan, että uusi järjestelmä voisi tuottaa valtiolle vuonna 2027 jopa yli miljardi euroa. Lisäksi uusien toimijoiden odotetaan tuovan Suomeen sponsorointiin ja muuhun markkinointiin tarkoitettua rahaa. Tuottojen odotetaan kuitenkin putoavan noin 500–700 miljoonaan euroon jo vuoden 2028 jälkeen, kun Veikkauksen valtiolle tulouttavat summat vähenevät. Myös sponsorointi- ja markkinointirahat jakautuvat yhteiskunnassa epätasaisesti, eivätkä juuri tuota lisäarvoa valtiontaloudelle.

Vuonna 2024 Veikkauksen liiketoiminnan tuotto (eli suomalaisten Veikkaukselle häviämä rahasumma) oli 959 miljoonaa euroa. Veikkaus tuloutti valtiolle 591 miljoonaa euroa (noin 61 prosenttia tuloistaan).¹⁷ Lisäksi suomalaisten arvioidaan häviävän järjestelmän ulkopuolisille rahapelitoimijoille noin 500 miljoonaa euroa vuodessa.¹⁸ Suomalaisten kokonaishäviöt ovat siis olleet noin 1,5 miljardia vuodessa.

Miljardin tuottotavoitteeseen pääseminen tarkoittaisi siis merkittävää rahapelaamisen lisäämistä ulkomaisille rahapeliyhtiöille. Myös HE:n vaikutustenarvioinnissa todetaan, että toimilupamallilla on positiivinen vaikutus valtion tuloihin ainoastaan, jos markkinan koko merkittävästi kasvaa.

Markkinan kasvu lisää rahapelihaittoja ja ongelmia, eikä näin ollen ole linjassa lain tavoitteiden kanssa. Tutkimusnäyttö osoittaa, että rahapelaamiseen pätee merkittävässä määrin nk.

¹⁴ Marionneau, Matteucci, Vieira Lima, Nikkinen & Selin (2025).

¹⁵ Marionneau, Matteucci, Vieira Lima, Nikkinen & Selin (2025).

¹⁶ Oikeuskansleri Lindroos-Hovinhoimo, Rahapelilainsäädäntöön liittyvä OKVn sähköposti 26.2.2025.

¹⁷ Veikkaus (2025). Vuosi- ja vastuullisuusraportti 2024.

¹⁸ KKV (2023). Internetissä ja yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolella tapahtuvan rahapelaamisen nykytila ja kehitys. Kilpailu- ja kuluttajaviraston Tutkimusraportteja 3/2023

kokonaiskulutusmalli: Mitä enemmän rahapeleihin kulutetaan, sitä enemmän väestötasolla koetaan myös rahapeliongelmaa ja -haittoja.¹⁹

Lisäksi on huomioitava, että rahapelihaittojen lisääntyminen sekä lisääntynyt valvontatarve kasvattavat valtion menoja. Tällöin esityksen rahallinen kokonaisvaikutus valtiontaloudelle tulee todennäköisesti olemaan negatiivinen. Hallituksen esityksessä ei kuitenkaan oteta huomioon näitä merkittäviä haittakustannuksia. Ainoat huomioitut kustannuserät ovat pelihaittatyön rahoitus sekä valvontakustannukset. Tämä antaa vääristyneen kuvan.

Tutkimustiedon mukaan rahapelien haittakustannukset ovat merkittäviä. Suomessa ei ole vielä saatu valmiiksi kattavaa haittakustannuslaskelmaa, mutta kansainväliset laskelmat antavat osiittaa rahapelien haittakustannuksista myös Suomessa.²⁰

Olemassa olevat kustannuslaskelmat ottavat pääsääntöisesti huomioon vain ongelmapelaamisen kustannukset, ei siis esimerkiksi riskitasolla pelaamiseen liittyviä kustannuksia. Arviot riippuvat myös huomattavasti siitä, millaisia kululajeja laskelmissa huomioidaan. Katsaustutkimuksessa havaittiin, että vähimmillään kustannusarvioissa huomioitiin vain viisi erilaista kustannustyyppiä, enimmillään 32.²¹ Kustannustyyppit voidaan koota kustannuskategorioiksi, joihin lukeutuvat mm:

- Velkaantumiseen ja talousongelmiin liittyvät kustannukset
- Ongelmapelaamisen suorat hoitokustannukset
- Tutkimus ja ehkäisevä työ
- Valvonta ja sääntelykustannukset
- Rikollisuuteen liittyvät kustannukset (ml. rahanpesu, ottelumanipulaatio)
- Sosiaalityö ja epäsuorat hoitokustannukset
- Perheiden kokemien haittojen kustannukset
- Työttömyyteen ja tuottavuuden laskuun liittyvät kustannukset
- Opintojen keskeytymiseen ja hidastumiseen liittyvät kustannukset
- Laaja kirjo aineettomia kustannuksia liittyen mm. henkinen ja fyysinen kärsimys, itsetuhoisuus ja lähisuhdeväkivalta.

Nämä menetelmälliset rajoitteet huomioiden, myös arviot rahapelaamisen yhteiskunnallisista kustannuksista vaihtelevat merkittävästi. Kansainvälisten arvioiden mukaan rahapelaamisen yhteiskunnallisten kustannusten mediaani on 449 kansainvälistä dollaria / yli 15-vuotias kansalainen. Euroissa tämä on noin 346 euroa / yli 15-vuotias kansalainen (vaihteluväli eri maissa ja eri menetelmin tehtyjen laskelmien välillä oli 4–26 079 euroa / yli 15-vuotias kansalainen).²²

Suomen väestössä oli 4 771 616 yli 15-vuotiaasta henkilöä vuonna 2023. Mediaaniarviolla **rahapelaamisen yhteiskunnalliset kustannukset olisivat siis Suomessa vuositasolla noin 1,6 miljardia euroa.**²³ Yhteiskunnalliset kustannukset siis ylittävät Suomessa jo nykyisellään arvioitujen rahapelituottojen määrän.

¹⁹ Kesaite, V., Wardle, H., & Rossow, I. (2024). Gambling consumption and harm: a systematic review of the evidence. *Addiction Research & Theory*, 32(3), 194-203.

²⁰ Hautamäki, S., Marionneau, V., Castrén, S., Palomäki, J., Raisamo, S., Lintonen, T., ... & Latvala, T. (2025). Methodologies and estimates of social costs of gambling: A scoping review. *Social Science & Medicine*, 117940.

²¹ Hautamäki, Marionneau, Castrén et al. (2025).

²² Hautamäki, Marionneau, Castrén et al. (2025).

²³ Alkuperäisessä tutkimuksessa summat esitetään vuoden 2023 kansainvälisinä dollareina. Kansainväliset dollarit ottavat huomioon ostovoiman. Tässä summat on muutettu euroiksi 0,77 IMF:n Suomelle antaman muunninkertoimen mukaisesti.

Myös tämä on todennäköisesti aliarvio. Olemassa olevat kustannuslaskelmat eivät pääsääntöisesti huomioi niitä haittakustannuksia, jotka koituvat riskitasolla pelaaville. Tutkimus kuitenkin osoittaa, että riskitasolla pelaavien kokemat haitat ovat väestötasolla jopa merkittävämpiä kuin ongelmallisella tasolla pelaavien haitat, sillä riskitasolla pelaavia on väestössä huomattavasti suurempi määrä.²⁴ Todennäköiset rahapelaamisen haittakustannukset valtiolle ovat siis vielä korkeammat.

Uudessa järjestelmässä kuluttajansuojelu heikkenee ja myös rahapelihaitoista sekä -ongelmista kärsivien määrä tulee todennäköisesti lisääntymään. Myös yhteiskunnalliset kustannukset tulevat lisääntymään Suomessa uudessa järjestelmässä.

Kaikki rahapelaamiseen käytetty raha on suoraan pois muusta kulutuksesta. Tutkimustiedon perusteella rahapelaaminen korvaa muuta kulutusta.²⁵ Arpajaisveron ollessa arvonlisäveroa alhaisempi, tämä tarkoittaa, että kaikki rahapeleihin hävitty raha myös vähentää valtion verotuottoa.

Uudessa rahapelijärjestelmässä suomalaisten rahapeleihin häviämät rahat siirtyvät merkittävässä määrin kansainvälisille suursijoittajille. Haittakustannukset jäävät puolestaan suomalaisten veronmaksajien maksettaviksi.

4. Lopuksi

Rahapelaaminen on haitallista yksilöille ja yhteiskunnille. Hallituksen esityksen mukainen rahapelisääntely heikentää tutkimustiedon valossa merkittävästi mahdollisuuksia ehkäistä rahapelihaittoja Suomessa. Samalla se romuttaa monia viime vuosina tehtyjä haittoja vähentäviä uudistuksia. CEACG:n näkemyksen mukaan nykyisessä muodossaan toteutettuna uusi järjestelmä tulee lisäämään ja syventämään rahapelihaittoja sekä vähentämään valtion tuloja.

Nyt ehdotettu alhainen rahapeliverokanta tuskin kattaa näistä haitoista, niiden ehkäisystä ja hoidosta tai rahapelikentän tehokkaasta valvonnasta yhteiskunnalle koituvia kustannuksia. Uusi rahapelijärjestelmä tulee olemassa olevan tutkimustiedon valossa maksamaan Suomelle enemmän kuin se tuottaa.

Ratkaisuksi ehdotamme:

- Kanavoinnin painopisteen siirtäminen järjestelmän ulkopuolisen pelaamisen estämiseen. Tämä tarkoittaa verkkosivujen ja maksujen blokkauksia sekä valvovan viranomaisen resursointia.
- Kuluttajansuojelun ja haittojen ehkäisyn merkittävät parannukset järjestelmän sisällä (ml. keskitetty pelirajoituskokonaisuus, markkinoinnin merkittävä rajoittaminen, huolenpitovelvollisuuden tiukka sääntely ja haitallisten tuotepiirteiden kieltäminen). Tämä vähentää rahapelihaittoja ja rahapelihaittojen yhteiskunnallisia kustannuksia.
- Rahapeliverokannan nostaminen ALV-kantaa korkeammaksi, vähintään 30 prosenttiin. Rahapelitarjonnan ei tulisi olla yhteiskunnan taloudellisesti tukemaa toimintaa.

²⁴ Wardle, Degenhardt, Marionneau ym. (2024); Browne, M., Volberg, R., Rockloff, M., & Salonen, A. H. (2020). The prevention paradox applies to some but not all gambling harms: Results from a Finnish population-representative survey. *Journal of Behavioral Addictions*, 9(2), 371-382.

²⁵ Marionneau, V., & Nikkinen, J. (2020). Does gambling harm or benefit other industries? A systematic review. *Journal of Gambling Issues*, 44(44), 4-44.